

	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Oulun kaupunki	Turun kaupunki	6pack yhteensä
Asukkaita	664 921	305 179	242 917	249 060	211 858	197 917	1 871 852

6pack kaupunkien konsernitilinpäätösanalyysit 2022

9.6.2023

Näin laskelmat tehtiin
Kauppalehti selvitti pääkaupunkiseudun kaupunkien tilaa B&MANsin tekemän analyysin kautta. Kaupungit ovat toimittaneet laskelmien pohjaluvut.
Luvut kertovat kaupunkikonserneista. Ne sisältävät kaupungit tytäryhtiöineen. Lisäksi mukana ovat osuudet kuntayhtymistä.

Verotulojen arvioinnissa kaupungeilla oli suuria haasteita – kuitenkin positiivisia

2022	HKI	ESP	VAN	TAM	OUL	TUR	
<i>Kunnan tulovero</i>	3 028 509	1 484 706	957 400	953 897	814 986	697 531	
<i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>	775 361	223 623	137 800	138 774	75 372	180 748	
<i>Kiinteistövero</i>	295 947	141 817	108 500	99 620	64 552	69 684	
Verotulot v2022	4 099 817	1 850 146	1 203 700	1 192 291	954 910	947 963	10 248 827
Verotulot budjetti v2022	3 770 000	1 702 500	1 161 000	1 115 800	911 093	870 487	9 530 880
Yli budjetin	329 817	147 646	42 700	76 491	43 817	77 476	717 947

6pack kaupungit konsernituloslaskelmat (teur) ja per asukas (eur)

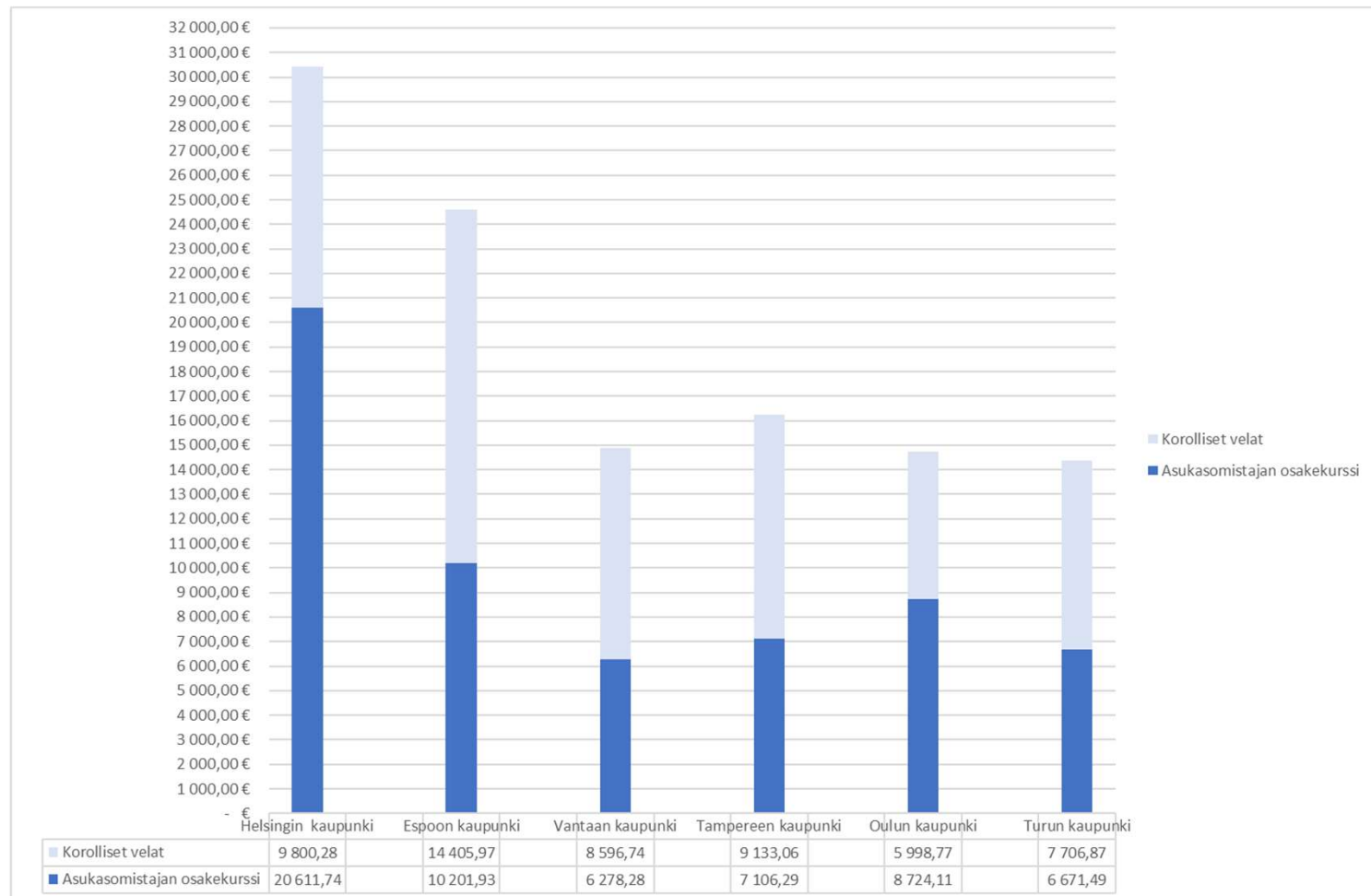
2022 teur	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Oulun kaupunki	Turun kaupunki	6pack yhteensä
Verotulot ja valtionosuudet	4 469 979	2 083 981	1 494 267	1 566 155	1 355 116	1 325 441	12 294 939
Muut tulot	4 980 004	1 443 039	1 208 420	1 584 793	1 005 640	1 193 003	11 414 898
Tulot yhteensä	9 449 983	3 527 020	2 702 687	3 150 948	2 360 755	2 518 445	23 709 838
Henkilöstökulut	3 059 607	1 123 349	852 749	1 058 769	874 389	880 908	7 849 772
Palvelujen ostot	2 642 819	1 298 432	1 028 942	1 011 969	691 033	700 467	7 373 662
Muut menot	2 343 786	478 244	511 222	656 252	425 647	739 349	5 154 499
Poistot	906 474	344 881	218 946	269 773	170 913	163 865	2 074 852
Liikevoitto	497 296	282 114	90 827	154 185	198 773	33 857	1 257 052
Rahoitustuotot	44 668	42 110	15 547	5 720	31 505	7 690	147 241
Rahoituskulut	-72 738	-94 676	-66 679	-42 640	-50 158	-20 353	-347 243
Tuloksen oikaisut	-18 137	-3 621	-1 995	-3 113	-8 418	-11 941	-47 225
Nettotulos	451 089	225 927	37 700	114 153	171 701	9 254	1 009 824

2022 teur	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Oulun kaupunki	Turun kaupunki	6pack yhteensä
<i>Asukkaita</i>	664 921	305 179	242 917	249 060	211 858	197 917	1 871 852
Verotulot ja valtionosuudet	6 722,57 €	6 828,72 €	6 151,35 €	6 288,26 €	6 396,34 €	6 696,96 €	6 568,33 €
Muut tulot	7 489,62 €	4 728,50 €	4 974,62 €	6 363,10 €	4 746,76 €	6 027,80 €	6 098,18 €
Tulot yhteensä	14 212,19 €	11 557,22 €	11 125,97 €	12 651,36 €	11 143,10 €	12 724,75 €	12 666,51 €
Henkilöstökulut	4 601,46 €	3 680,95 €	3 510,46 €	4 251,06 €	4 127,24 €	4 450,90 €	4 193,59 €
Palvelujen ostot	3 974,64 €	4 254,66 €	4 235,78 €	4 063,15 €	3 261,77 €	3 539,19 €	3 939,23 €
Muut menot	3 524,91 €	1 567,09 €	2 104,51 €	2 634,91 €	2 009,11 €	3 735,65 €	2 753,69 €
Poistot	1 363,28 €	1 130,09 €	901,32 €	1 083,16 €	806,74 €	827,95 €	1 108,45 €
Liikevoitto	747,90 €	924,42 €	373,90 €	619,07 €	938,24 €	171,07 €	671,56 €
Rahoitustuotot	67,18 €	137,98 €	64,00 €	22,97 €	148,71 €	38,86 €	78,66 €
Rahoituskulut	- 109,39 €	- 310,23 €	- 274,49 €	- 171,20 €	- 236,75 €	- 102,83 €	- 185,51 €
Tuloksen oikaisut	- 27,28 €	- 11,87 €	- 8,21 €	- 12,50 €	- 39,74 €	- 60,33 €	- 25,23 €
Nettotulos	678,41 €	740,31 €	155,20 €	458,33 €	810,46 €	46,76 €	539,48 €
Kokonaiskustannus/asukas	13 464,29 €	10 632,79 €	10 752,07 €	12 032,29 €	10 204,87 €	12 553,69 €	11 994,96 €
Ulkoistamisaste	29,52 %	40,01 %	39,39 %	33,77 %	31,96 %	28,19 %	32,84 %

6pack kaupunkikonsernien nettotulos, miten on 5v aikana kehittynyt

Nettotulos (teur)	2022	2021	2020	2019	2018	Yhteensä 2022-2018
Helsingin kaupunkikonserni	451 089	385 379	605 458	542 165	559 114	2 543 204
Espoon kaupunkikonserni	225 927	161 092	104 046	-53 387	-6 089	431 590
Vantaan kaupungin konserni	37 700	102 377	136 127	20 276	64 782	361 263
Tampereen kaupungin konserni	114 153	114 025	101 490	34 779	-52 845	311 602
Turun kaupungin konserni	9 254	92 498	44 662	59 065	-22 890	182 589
Oulun kaupungin konserni	171 701	76 634	38 683	26 108	38 206	351 332
	1 009 824	932 006	1 030 467	629 006	580 278	4 181 580

Nettovarallisuus = ” asukasomistajan osakekurssi” ja korolliset velat per asukas P6pack kaupungeittain vuoden 2022 lopussa

6pack konsernitason pääomat (teur) ja per asukas (eur)

	2022 teur	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Oulun kaupunki	Turun kaupunki	6pack yhteensä
Mihin sijoitettu	Sidottu toimintaan	17 008 281	5 517 436	2 922 782	3 551 886	2 617 874	2 329 903	33 948 161
	Sijoitukset - toimintaan	1 405 763	332 109	410 176	147 508	144 588	252 569	2 692 712
	Sijoitukset - rahoitus	1 807 553	1 660 272	280 439	345 178	356 697	263 249	4 713 387
Miten rahoitettu	Sidottu pääoma	20 221 596	7 509 817	3 613 396	4 044 571	3 119 159	2 845 721	31 344 809
	Korolliset velat	6 516 415	4 396 401	2 088 295	2 274 679	1 270 888	1 525 320	18 071 997
	Oma pääoma	13 705 182	3 113 416	1 525 102	1 769 892	1 848 272	1 320 401	23 282 264
	2022 eur	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Oulun kaupunki	Turun kaupunki	6pack yhteensä
<i>Asukkaita</i>		664 921	305 179	242 917	249 060	211 858	197 917	1 871 852
Helsinki sitoo per asukas yli 2x enemmän pääomia toimintaansa suhteessa Vantaan, Tampereen, Oulun ja Turun kaupunkiin	Sidottu toimintaan	25 579,40 €	18 079,34 €	12 032,02 €	14 261,17 €	12 356,74 €	11 772,12 €	18 136,14 €
	Sijoitukset - toimintaan	2 114,18 €	1 088,24 €	1 688,54 €	592,26 €	682,48 €	1 276,13 €	1 438,53 €
	Sijoitukset - rahoitus	2 718,45 €	5 440,32 €	1 154,46 €	1 385,92 €	1 683,66 €	1 330,10 €	2 518,03 €
	Sidottu pääoma	30 412,03 €	24 607,91 €	14 875,02 €	16 239,35 €	14 722,88 €	14 378,35 €	16 745,35 €
	Korolliset velat	9 800,28 €	14 405,97 €	8 596,74 €	9 133,06 €	5 998,77 €	7 706,87 €	9 654,61 €
	Asukasomistajan osakekurssi	20 611,74 €	10 201,93 €	6 278,28 €	7 106,29 €	8 724,11 €	6 671,49 €	12 438,09 €

6pack kassavirta v2022 konserni tasolla– investoinnit lähes 5 mrd eur

2022 teur	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Turun kaupunki	Oulun kaupunki	6pack yhteensä
Toiminnan kassavirta	1 272 889	377 990	238 551	301 042	151 239	214 723	2 556 434
Investointimenot	-2 704 550	-536 893	-428 243	-550 128	-365 782	-320 657	-4 906 253
Rahoitusosuudet investointimenoihin	61 557	14 994	7 088	5 922	5 271	4 663	99 496
Luovutustulot	698 966	201 209	203 122	138 344	52 067	202 487	1 496 195
Netto investoinnit	-1 944 027	-320 689	-218 033	-405 862	-308 444	-113 507	-3 310 562
Toiminta + inv. rahavirta, netto	-671 138	57 301	20 517	-104 820	-157 205	101 216	-754 128
Antolainauksen muutokset	-36 520	2 850	2 315	-2 527	304	-1 098	-34 676
Korollisten lainojen muutos	625 567	6 087	112 596	-6 792	6 822	-12 253	732 027
Oman pääoman muutokset	-1 546	7 114	-7 744	-2 152	3 096	-51	-1 283
Muut maksuvalmiuden muutokset	312 795	129 715	-97 980	72 714	145 740	14 140	577 123
Rahoituksen kassavirta	900 296	145 765	9 187	61 243	155 962	737	1 273 191
Likviidien varojen muutos	229 158	203 066	29 705	-43 577	-1 243	101 954	519 063
Rahavarat 31.12.	1 807 553	1 660 272	280 439	345 178	263 249	356 697	4 713 387
Rahavarat 1.1.	1 578 395	1 457 205	250 734	388 755	264 492	254 743	4 194 324

PKS kassavirta per asukas v2022 konserni tasolla– Helsinki investoinnit ovat muita yli 2x

2022 teur <i>Asukkaita</i>	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Turun kaupunki	Oulun kaupunki	6pack
	658 864	297 354	239 216	249 060	211 858	197 917	1 854 269
Toiminnan kassavirta	1 931,94 €	1 271,18 €	997,22 €	1 208,71 €	713,87 €	1 084,91 €	1 378,67 €
Investointimenot	- 4 104,87 €	- 1 805,57 €	- 1 790,20 €	- 2 208,82 €	- 1 726,54 €	- 1 620,16 €	- 2 645,92 €
Rahoitusosuudet investointimenoihin	93,43 €	50,43 €	29,63 €	23,78 €	24,88 €	23,56 €	53,66 €
Luovutustulot	1 060,87 €	676,66 €	849,11 €	555,47 €	245,76 €	1 023,09 €	806,89 €
Netto investoinnit	- 2 950,57 €	- 1 078,48 €	- 911,45 €	- 1 629,58 €	- 1 455,90 €	- 573,51 €	- 1 785,37 €
Toiminta + inv. rahavirta, netto	- 1 018,63 €	192,70 €	85,77 €	- 420,86 €	- 742,03 €	511,41 €	- 406,70 €
Korollisten lainojen muutos	949,46 €	20,47 €	470,69 €	- 27,27 €	32,20 €	- 61,91 €	394,78 €
Oman pääoman muutokset	- 2,35 €	23,92 €	- 32,37 €	- 8,64 €	14,61 €	- 0,26 €	- 0,69 €
Muut maksuvalmiuden muutokset	474,75 €	436,23 €	- 409,59 €	291,95 €	687,91 €	71,44 €	311,24 €
Rahoituksen kassavirta	1 366,44 €	490,21 €	38,41 €	245,90 €	736,16 €	3,73 €	686,63 €
Likviidien varojen muutos	347,81 €	682,91 €	124,18 €	- 174,97 €	- 5,86 €	515,13 €	279,93 €
Rahavarat 31.12.	2 743,44 €	5 583,48 €	1 172,32 €	1 385,92 €	1 242,57 €	1 802,25 €	2 541,91 €
Rahavarat 1.1.	2 395,63 €	4 900,57 €	1 048,15 €	1 560,89 €	1 248,44 €	1 287,12 €	2 261,98 €

6pack:in verotulot yli 10 mrd eur v2022

v 2022 teur	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Oulun kaupunki	Turun kaupunki	6pack yhteensä
<i>Kunnan tulovero</i>	3 028 509	1 484 706	957 400	953 897	814 986	697 531	7 937 029
<i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>	775 361	223 623	137 800	138 774	75 372	180 748	1 531 678
<i>Kiinteistövero</i>	295 947	141 817	108 500	99 620	64 552	69 684	780 120
	4 099 817	1 850 146	1 203 700	1 192 291	954 910	947 963	10 248 827
v 2022 eur	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Oulun kaupunki	Turun kaupunki	6pack yhteensä
	664 921	305 179	242 917	249 060	211 858	197 917	1 871 852
<i>Kunnan tulovero</i>	4 554,69 €	4 865,03 €	3 941,26 €	3 829,99 €	3 846,85 €	3 524,36 €	4 240,20 €
<i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>	1 166,09 €	732,76 €	567,27 €	557,19 €	355,77 €	913,25 €	818,27 €
<i>Kiinteistövero</i>	445,09 €	464,70 €	446,65 €	399,98 €	304,69 €	352,09 €	416,76 €
	6 165,87 €	6 062,49 €	4 955,19 €	4 787,16 €	4 507,31 €	4 789,70 €	5 475,23 €

6pack työllistää suoraan ja välillisesti lähes 160 000 hlö konserni tasolla 7,8 mrd eur henkilöstökuluilla

	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki	Tampereen kaupunki	Oulun kaupunki	Turun kaupunki	6pack yhteensä
v2022							
Kaupungin henkilöstö (varsinainen)	37 513	15 632	11 703	14 641	11 326	12 088	102 903
Välillisesti (tytäryhtiöt/kuntayhtymät)	21 309	7 888	5 629	7 953	6 630	6 766	56 174
Konserni henkilöstö	58 822	23 520	17 332	22 594	17 956	18 854	159 077
Henkilöstökulut yhteensä (meur)	3 059,6	1 123,3	852,7	1 044,6	874,4	854,1	7 808,8
Hlö kulut / hlö	52 015 €	47 761 €	49 201 €	46 232,11 €	48 695,99 €	45 302,38 €	49 087,91 €

Helsingin , Espoon ja Vantaan kaupunkien konserniansalyysien **KL yhteenveto**

26.5.2023

Hyvin meni, mutta vaara vaanii.

- Viime vuonna pääkaupunkiseudun kolme suurinta kaupunkia, Helsinki, Espoo ja Vantaa, keräsivät verotuloja ennätystahtia, rahoittivat investointeja omaisuutta myymällä ja tytäryhtiötkin olivat tolillaan.
- Vakaus ei ole kuitenkaan välttämättä ikuista. Sote-uudistus muokkaa valtion ja kuntien välistä rahanjakoa. Erinäisten siirtymäkausien jälkeen pääkaupunkiseudun näkymät heikkenevät huomattavasti vuosikymmenen loppua kohden.
- Esimerkiksi kasvuun panostaneesta Espoosta siirtyy hyvinvointi-alueen rahoitukseen merkittävästi enemmän tuloja kuin siirtyviä menoja. Yksinkertaistaen kyse on siitä, että tulorahoituksen vuosittainen euromääräinen kasvu hidastuu, koska kunnallisveroprosenttia on uudistuksessa leikattu.
- Samalla Espoosta tulee aiempaa enemmän riippuvaisempi valtionosuuksista, ja näin sen itsenäinen ”ohjausvalta” vähenee. Espoossa ennakoitaan konsernituloksen kääntyvän miinukselle lähivuosina.
- Myös Helsingissä tilanne nähdään saman suuntaisena: uudistus hidastaa kaupungin verokertymän kasvua ja heikentää investointikykyä.
- Lisäksi noussut korkotasoa tietää lisärasitteita kaupunkikonserneille.

Viime vuonna Helsinki, Vantaa ja Espoo tekivät nettotulosta yhteensä 714,72 miljoonaa euroa.

- Suurimpana Helsingin osuus summasta oli 451 miljoonaa euroa. Summa nousi vuotta aiemmasta 66 miljoonalla eurolla.
- Asukasta kohden Helsinki teki tulosta 678 euroa.
- Espoossa vastaava luku oli 740 euroa ja Vantaalla 155 euroa. Vantaalla tulosta pudotti vuotta aiempaan kaupungin energiayhtiön tulos, jota laski Fennovoiman osakkeista tehty alaskirjaus.
- Helsingissä puolestaan energia vauhditti kaupunkikonsernin tulosta. Energiayhtiö Helen teki tulosta oikukkailla energiamarkkinoilla. Tosin yhtiön vuoden 2021 tulosta rasittivat 60 miljoonan euron kertaluonteiset arvonalennuskirjaukset.
- Kaupunkikonsernien tehtävänä ei ole maksimoida tulosta. Esimerkiksi Helsingin kaupunkikonserni olisi päässyt nollatulokseen 15,5 prosentin kunnallisverolla, kun nyt se oli 18 prosenttia.
- Luvut käyvät ilmi B&MANsin Kauppalehdelle tekemästä konsernianalyysistä, missä ovat mukana kaupungit tytäryhtiöineen ja lukuihin on laskettu mukaan myös kaupunkien osuudet kuntayhtymistä

Verotulojen arvioinnissa kaupungit olivat pahasti metsässä

- Helsinki keräsi verotuloja peräti 341 miljoonaa euroa enemmän kuin se oli ennakoinut. Espoossa verotuloja kertyi 147 miljoonaa arvioitua enemmän ja Vantaalla 76 miljoonaa euroa.
- Yhteensä verotuloja tuli kolmikolle 564 miljoonaa oletettua runsaammin. Lukua selittää se, että työllisyysaste oli odotettua parempi, ansiotasot nousivat ennakoitua enemmän ja taloustilanne nosti yritysten verotettavaa tulosta.
- Toteutuma suhteessa arvioituun kertoo siitä, että kaupunkien budjetointi ei ole synkronissa suhteessa vero-tilityksiin. Jostakin syystä kokonaisuuteen syntyy klappia.
- Asukaskohtaisessa kunnallisvero kertymässä hyvätuloisten Espoo on ykkönen 4 865 eurolla. Helsingissä summa on 4 555 euroa ja Vantaalla 3 941 euroa.
- Helsinki puolestaan jyrää yhteisöveron tuotoissa. Osuus yhteisöveron tuotosta per asukas on 1 166 euroa, kun Vantaalla summa on 567 euroa. Yksinkertaisesti kyse on siitä, että Helsinkiin on sijoittunut erittäin kannattavia yrityksiä.

Kaupunkikonserneilla on huomattavasti varallisuutta. Tätä kuvastaa hypoteettinen laskelma.

- Jos Helsinki päättäisi lopettaa olemassa olonsa, myisi omaisuutensa, maksaisi velkansa ja jakaisi jäljelle jääneet varat alueen asukkaille, helsinkiläinen saisi 20 612 euroa.
- Espoossa summa olisi 10 202 euroa ja Vantaalla 6 278 euroa.
- Sidottu pääoma kuvaa sitä, kuinka paljon kaupungilla on varallisuutta kiinni koneissa, laitteissa ja kiinteistöissä, eli tuotantokoneistoissa. Helsingillä asukaskohtainen summa on 30 412 euroa ja Vantaalla 14 875 euroa. Espoo asettuu näiden kahden kaupungin välimaastoon.
- Kaupunkien palvelutehtävissä ei kuitenkaan pitäisi olla sinänsä eroa. Mutkan kautta luku kertoo siitä, että Vantaalla palvelut tuotetaan tehokkaammin kuin Helsingissä. Toki voi olla niin, että Helsingin palvelutaso on korkeampi. Myös väestörakenteella on merkitystä asiaan

Helsinki ulkoistaa toimintojaan Espoota ja Vantaata vähemmän

2022 eur per asukas	Helsingin kaupunki	Espoon kaupunki	Vantaan kaupunki
<i>Asukkaita</i>	664 921	305 179	242 917
Kokonaiskustannus	13 464,29 €	10 632,79 €	10 752,07 €
Ulkoistamisaste	29,52 %	40,01 %	39,39 %

- Helsingin suhteelliset henkilöstökulut ovat naapureita korkeammat ja myös asukaskohtaiset kustannukset ovat kaikkienensa verrokkeja kovemmat.
- Näillä mittareilla Helsingillä olisi varaa parantaa juoksuaan.
- Luvut kertovat myös siitä, että palvelujen tuottamistavoissa on isoja eroja.
- Vantaa ja Espoo nojaavat enemmän ulkopuolisiin palveluihin ja niiden teollinen rakenne on huomattavasti Helsinkiä keveämpi.
- B&MANsin laskemien mukaan Helsingin ulkoistamisaste on vajaat 30 prosenttia. Espoossa luku on hiukan päälle 40 prosenttia ja Vantaalla vajaat 40 prosenttia
- Ulkoistamisaste kertoo, kuinka suuren osan palveluista kaupunki ostaa ulkopuolisilta sen sijaan, että tuottaisi niitä itse.
- Jos Helsingin ulkoistamisaste olisi Vantaan ja Espoon tasolla, tämä tarkoittaisi lähes 800 miljoonan euron ostoja alueen palvelumarkkinoille.

Helsinki-konsernin teollinen rakenne satamineen ja muine toimintoiheen tulee näkyviin investoinneissa.

- Helsinki investoi viime vuonna asukasta kohden 4 055 euroa. Kokonaissumma oli 2,7 miljardia euroa. Tästä tytäryhteisöjen osuus oli 1,7 miljardia euroa.
- Eli Helsingin investoinneista lähes 60 prosenttia meni muuhun kuin kaupungin perustoimintaan, joita ovat muun muassa opetus ja varhaiskasvatus. Myös sote kuului vielä viime vuonna Helsingin itse rahoittamaan toimintaan.
- Helsinki-konserni vahva tase pystyy kuitenkin hyvin kantamaan tehdyt investoinnit.
- Espoossa ja Vantaalla asukaskohtaiset konserni-investoinnit olivat noin 1 800 euroa.
- Helsinki, Vantaa ja Espoo investoivat viime vuonna yhteensä noin 3,7 miljardilla eurolla. Summa on suuri. Esimerkiksi pian valmistuva Suomen suurin metsäteollisuusinvestointi, Pohjoisen pallonpuoliskon suurin sellutehdas, maksaa noin kaksi miljardia euroa.
- Pääkaupunkiseudun kolmikosta Espoolla on eniten asukaskohtaista konsernivelkaa, 14 407 euroa. Espoota ovat velkaannuttaneet muun muassa metro ja muut kasvuinvestoinnit. Vantaa näyttää saaneen velkaongelmansa kuriin.

Sosiaali- ja terveystoimi ei kuulu enää kuntien järjestämisvastuulle Helsinkiä lukuun ottamatta.

- Tosin Helsingin sote-rahoituksesta vastaa myös valtio.
- Pääkaupunkiseudun kolmikosta Espoon sote-tehtävät ovat siirtyneet Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle ja Vantaan sote on siirtynyt Vantaan ja Keravan hyvinvointi-alueelle.
- Yksin Espoosta siirtyi hyvinvointi-alueen riveihin noin 5 000 työntekijää.
- Kun merkittävä osa kaupunkien tehtävistä siirtyi pois, konserniin lukeutuvien tytäryhteisöjen, kuten kaupunkien omistamien tytäryhtiöiden rooli korostuu kokonaiskuvassa.
- B&MANsin laskelmien mukaan esimerkiksi Espoossa, tytäryhteisöjen osuus toiminta menoissa on jatkossa 44 prosenttia aiemman 27 prosentin sijaan.
- Tämä on iso muutos. Monessa muussa isossa kaupungissa tytäryhteisöjen rooli voi nousta Espoota merkittävämmäksi. Tämä johtuu jo yksinomaan siitä, että Espoolla ei ole omaa energiayhtiötä kuten monissa muissa kaupungeissa.
- yt kuntajohtajien työpaikkailmoituksiin pitää lisätä vaade osakeyhtiölain tuntemuksesta

Hyvin meni, mutta vaara vaanii.

- Viime vuonna pääkaupunkiseudun kolme suurinta kaupunkia, Helsinki, Espoo ja Vantaa, keräsivät verotuloja ennätystahtia, rahoittivat investointeja omaisuutta myymällä ja tytäryhtiötkin olivat tolvillaan.
- Vakaus ei ole kuitenkaan välttämättä ikuista. Sote-uudistus muokkaa valtion ja kuntien välistä rahanjakoa. Erinäisten siirtymäkausien jälkeen pääkaupunkiseudun näkymät heikkenevät huomattavasti vuosikymmenen loppua kohden.
- Esimerkiksi kasvuun panostaneesta Espoosta siirtyy hyvinvointi-alueen rahoitukseen merkittävästi enemmän tuloja kuin siirtyviä menoja. Yksinkertaistaen kyse on siitä, että tulorahoituksen vuosittainen euromääräinen kasvu hidastuu, koska kunnallisveroprosenttia on uudistuksessa leikattu.
- Samalla Espoosta tulee aiempaa enemmän riippuvaisempi valtionosuuksista, ja näin sen itsenäinen ”ohjausvalta” vähenee. Espoossa ennakoitaan konsernituloksen kääntyvän miinukselle lähivuosina.
- Myös Helsingissä tilanne nähdään saman suuntaisena: uudistus hidastaa kaupungin verokertymän kasvua ja heikentää investointikykyä.
- Lisäksi noussut korkotasoa tietää lisärasitteita kaupunkikonserneille.

Muuttuneen maailman myötä myös kuntalaki vaatisi perusteellisen läpikäynnin.

- Lisäksi konserniyhteisöjen rooli korostuessa myös kaupunkien talouden ohjausta pitäisi muuttaa.
- Läheskään kaikissa kaupungeissa konsernien raportointijärjestelmät eivät ole ajan tasalla. Kaupungeissa ei myöskään tehdä konsernibudjetteja.
- Tällöin vasen käsi ei välttämättä tiedä, mitä oikealle kädelle tapahtuu.
- Tilanne merkitsee myös sitä, että kaupunkien johtamisessa tarvitaan uudenlaista osaamista.
- Viimeistään nyt kuntajohtajien työpaikkailmoituksiin pitää lisätä vaade osakeyhtiölain tuntemuksesta

Tampereen , Oulun ja Turun kaupunkien konserniansalyysien **KL yhteenveto**

9.6.2023

Isoilla kaupungeilla on markkinaehtoista toimintaa. Arvioitua suuremmat verotulot pelastivat Turun tuloksen. Tampere vetää väkeä ja on velkaantunut. Oulu tekee tulosta ja kaupunkikonsernin tase on äärimmäisen vahva - näin voi summata kolmikon viime vuotta.

2022	TAM	OUL	TUR	
Kunnan tulovero	953 897	814 986	697 531	
Osuus yhteisöveron tuotoista	138 774	75 372	180 748	
Kiinteistövero	99 620	64 552	69 684	
Verotulot v2022	1 192 291	954 910	947 963	3 095 164
Verotulot budjetti v2022	1 115 800	911 093	870 487	2 897 380
Yli budjetin	76 491	43 817	77 476	197 784

- Kolmikko sai verotuloja huomattavasti enemmän kuin ne olivat ennakoineet. Tältä osin tilanne oli sama kuin Helsingillä, Espoolla ja Vantaalla, joihin liittyvä analyysi julkaistiin Kauppalehdessä 26.5.
- Tampereella verotulot olivat 77 miljoonaa euroa korkeammat kuin mitä budjetissa arvioitiin. Turussa vastaava luku oli lähes 78 miljoonaa euroa ja Oulussa 44 miljoonaa euroa. Ilman ennakoitua suurempia verotuloja Turun tulos olisi vajonnut miinukselle.
- Kaikkiaan Suomen kuntien verotulot lisääntyivät vuonna 2022 yli miljardilla eurolla ennakoidusta. Keskeinen tekijä vahvojen verotulojen takana on hyvä työllisyyskehitys. Verot ovat kasvaneet niin kunnallisveron, yhteisö veron kuin kiinteistö veron osalta.

Isoilla kaupungeilla on markkinaehtoista toimintaa. Arvioitua suuremmat verotulot pelastivat Turun tuloksen. Tampere vetää väkeä ja on velkaantunut. Oulu tekee tulosta ja kaupunkikonsernin tase on äärimmäisen vahva - näin voi summata kolmikon viime vuotta.

- Kuten pääkaupunkiseudulla, myös suurimpien maakuntien keskuskaupungeissa tulevaisuus on usvan takana. Näkymien eteen vetää verhoa toteutunut sote-uudistus.
- Kuluva vuosi näyttäisi kuitenkin menevän kaupungeilla vielä kohtuullisesti, muutosta on rytmitetty erilaisilla talousmekanismeilla. Kunnille kertyy veroja vielä aiemmilta verovuosilta sote-uudistusta edeltäneillä korkeammilla veroprosenteilla ja jako-osuuksilla.
- Jatkossa isoissa kaupungeissa pelimerkit tai vähintäänkin joustot niiden käytössä vähenevät. Tampereen tilinpäätöksessä todetaan, että vuoden 2024 talouden suunnittelua joudutaan valmistelemaan osittain epävarmojen tietojen pohjalta.
- ”Onkin pelättävissä, että valtio siirtää kuntien valtion osuusrahoitusta hyvinvointialueille arvioitua enemmän”, tilinpäätöksessä arvioidaan.
- Sama pätee myös Ouluun ja Turkuun. Toisaalta sote-tehtävien siirtyminen kaupungeilta hyvinvointialuille helpottaa kaupunkien taloussuunnittelua.

Isoilla kaupungeilla on markkinaehtoista toimintaa. Arvioitua suuremmat verotulot pelastivat Turun tuloksen. Tampere vetää väkeä ja on velkaantunut. Oulu tekee tulosta ja kaupunkikonsernin tase on äärimmäisen vahva - näin voi summata kolmikon viime vuotta.

- Kolmikosta Oulu teki viime vuonna ylivoimaisesti parhaan tuloksen. Oulussa asukaskohtainen konsernitulos oli 810 euroa. Tampereella vastaava luku oli 458 euroa ja Turussa 47 euroa.
- Kaupunkien tehtävänä ei ole maksimoida tulosta. Tampere ja Oulu olisivat laskennallisesti tulleet toimeen käytössä ollutta pienemmällä kunnallisveroprosentilla. Turussa veroprosentti näyttää olevan kohdallaan.
- Oulun tulosta selittää sote-kiinteistöjen myynti. Lähes 128 miljoonan euron myyntivoitosta noin puolet päätettiin käyttää lainan lyhennyksiin, puolet tuleviin investointeihin.
- Kunnat ovat viime vuosina myyneet paljon sote-kiinteistöjään. Niistä saadut tulot voivat heijastua kuntien valtiolta saamaan rahoitukseen vähentävästi, kun valtiovarainministeriössä suunnitellaan tulevaa rahanjakoa kuntien ja hyvinvointialueiden kesken.

**Isoilla kaupungeilla on markkinaehtoista toimintaa. Arvioitua suuremmat verotulot pelastivat Turun tuloksen. Tampere vetää väkeä ja on velkaantunut. Oulu tekee tulosta ja kaupunkikonsernin tase on äärimmäisen vahva -
näin voi summata kolmikon viime vuotta.**

- Viime vuosina reippaasti investoineella Tampereella on eniten asukaskohtaista konsernivelkaa, 9 133 euroa. Oulussa vastaava luku on 6 000 ja Turussa 7 707 euroa.
- Konsernivelka ei ole sinänsä ongelma, jos velka on investoitu kaupunkiin tai konserniyhteisöihin niin, että talouden kantokyky paranee ajan myötä.
- Kaupunkien varallisuudesta luo kuvaa leikkimielinen laskuharjoitus.
- Jos kolmikosta jokainen päättäisi lopettaa toimintansa, maksaisi velat pois ja jakaisi jäljelle jääneet varat kaupunkilaisille, oululainen saisi 8 724 euroa, tamperelainen 7 106 euroa ja turkulainen 6 672 euroa.

Isoilla kaupungeilla on markkinaehtoista toimintaa. Arvioitua suuremmat verotulot pelastivat Turun tuloksen. Tampere vetää väkeä ja on velkaantunut. Oulu tekee tulosta ja kaupunkikonsernin tase on äärimmäisen vahva - näin voi summata kolmikon viime vuotta.

- Suomen surkea väestötilanne näkyy Turussa ja Tampereella. Niissä ihmisiä kuoli enemmän kuin syntyi. Väkimäärä kasvoi muuttoliikkeen ansiosta.
- Väestömäärässä Turku on jäänyt Tampereen ja Oulun kelkasta. Se on asuinluvussa kolmikon pienin. Kovassa kasvussa oleva Tampere on kirinyt jo Vantaan ohi.
- Kaupunkien elinvoima on vahvasti kytköksissä alueen yritystoimintaan. Kolmikosta Turku sai asukasta kohden eniten osuuksia yhteisö verotuotoista.
- Asukaskohtaisesti jaettuna Turussa summa oli 913 euroa, Tampereella 557 ja Oulussa 356 euroa. Oulussa on tehty paljon töitä startup-yritysten eteen, mutta niiden matka yhteisö verojen maksajaksi on pitkä.
- Turun korkeaa lukua selittää kaupunkiin sijoittunut lääkeyhtiö Bayer, joka on Suomen suurimpia yhteisöveron maksajia.
- Oulussa kuultiin viime vuoden lopussa positiivisia uutisia, kun Stora Enso kertoi tekevänsä miljardi-investoinnin Oulun-tehtaan kartonkituotantoon. Lisäksi Nokia rakentaa uutta kampusta Ouluun.
- Tampereella on puolestaan ict-yhtiöiden lisäksi vahvaa teollista toimintaa, kuten Valmet ja Sandvik.

Isoilla kaupungeilla on markkinaehtoista toimintaa. Arvioitua suuremmat verotulot pelastivat Turun tuloksen. Tampere vetää väkeä ja on velkaantunut. Oulu tekee tulosta ja kaupunkikonsernin tase on äärimmäisen vahva - näin voi summata kolmikon viime vuotta.

- Kovassa kiidossa olevan Tampereen kasvu näkyy investointiluvuissa. Tampere-konserni investoi viime vuonna asukasta kohden 2 209 euroa. Vastaava luku on Turussa 1 727 euroa ja Oulussa 1 620 euroa.
- Yhteensä kolmikko investoi yli 1,2 miljardilla eurolla.
- Turussa on konsernitasolla korkeimmat asukaskohtaiset kustannukset. Tälle voi löytyä monta selitystä aina väestörakenteesta ja palvelutasosta lähtien.
- Kokonaiskustannus per asukas on Turussa 12 554 euroa, Tampereella 12 032 ja Oulussa 10 205 euroa.
- Kovassa kiidossa olevan Tampereen kasvu näkyy investointiluvuissa. Tampere-konserni investoi viime vuonna asukasta kohden 2 209 euroa. Vastaava luku on Turussa 1 727 euroa ja Oulussa 1 620 euroa.
- Yhteensä kolmikko investoi yli 1,2 miljardilla eurolla.
- Turussa on konsernitasolla korkeimmat asukaskohtaiset kustannukset. Tälle voi löytyä monta selitystä aina väestörakenteesta ja palvelutasosta lähtien.
- Kokonaiskustannus per asukas on Turussa 12 554 euroa, Tampereella 12 032 ja Oulussa 10 205 euroa.

Kunnat ja kaupungit ovat perinteisesti kisailleet, että saisivat lapsiperheitä houkuteltua alueilleen.

- Kun sote-uudistuksen myötä valtio on ottanut harteilleen sosiaali- ja terveysmenot, eläkeläisistä ja vanhuksista ei kunnille juuri menoja muodostu.
- Kunnan talouden kannalta parhaiden asukkaiden A-sarjaan lukeutuu nyt hyvätuloinen eläkeläinen.
- Konsulttiyhtiö FCG:ssä laskettiin taannoin, että kuntaan tulevasta lapsesta tulee harvoin aikuistuttuaankaan kunnan kannalta nettomaksaja. Jos pesän tyhjentyessä vanhemmatkin muuttavat paikkakunnalta pois, yhtälö on kunnan kannalta vielä huonompi.
- Lapsiperheille pitää olla kalliita palveluja, kuten päivähoitoa ja kouluja.
- Esimerkiksi kasvavalla Tampereella on tehty poliittinen päätös, että varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ei ryhmäkokoja kasvateta.
- Kun opetuksessa ja päivähoidossa olevien määrä kasvaa, kaupungista on kuulunut kaikuja, että varhaiskasvatukseen ja opetukseen pitäisi laittaa toista sataa virkaa auki. Onko tähän realistisia mahdollisuuksia? Se on sitten jo toinen juttu.

Kunnat ja kaupungit ovat perinteisesti kisailleet, että saisivat lapsiperheitä houkuteltua alueilleen.

- Asioilla tuppaa olemaan vähintään kaksi puolta. Lapsiperheet, nuoret ja työssä käyvät generoivat alueelle elinvoimaa.
- Yritykset saavat työntekijöitä, ja kulutusvoima lisää palvelujen tarjontaa.
- Pelkästään harmaahapsien varassa oleva seutu taantuu väistämättä. Tämä harmaantuminen on kuitenkin tapahtumassa merkittävässä osassa Suomea.
- Ylipäättään Suomen väestökehitys on perin murheellinen. Aluekehittämisen konsulttiyhtiön MDI:n laatiman väestökehityksen perusskenaarion mukaan vuoteen 2040 mennessä yli 80 prosentissa Suomen kunnista väkiluku vähenisi.
- Elinvoima näyttää yhä pakkaantuvan pääkaupunkiseudulle, Turkuun, Tampereelle ja Ouluun. Tälle kehitykselle ei loppua näy.